

בעיתון תפקיד של מגיה — תפקידו של האיש המתקן שגיאות דפוס בטרם הדפסת העיתון. היא ביקשה וקיבלה את התפקיד. עד אז עבדה ככתיבה בחברת החשמל בחיפה, ועכשיו עבר הזוג לתל אביב.

באותו זמן לא חלמה סילבי כלל על קאריירה של עיתונאית. הדבר בא לה במיקרה לגמרי.

באותם הימים עץ במערכת הרעיון לפתוח מדור, שדוגמתו לא היה עדיין בארץ — מדור של חילופי-מכתבים בין צעירים וצעירות, המבקשים קשרי-מכתבים. מדור זה קיבל את השם „מכתבים לרותי“. היה נדמה שלא דרוש עיתונאי דווקא כדי לנהל מדור שכזה, והעורך הציע לסילבי לנסות את כוחה בכך.

כך נולדה קאריירה עיתונאית. סילבי עטה על המדור כמוצאת שלל רב. בפעם הראשונה ניתנה לה ההזדמנות להגשים בחיים את חלומותיה הגנונים — להוכיח טיהא את-תרבות, שהיא משכמה ומעלה מעל לכל בנות גילה, שהיא שופעת תרבות צרפתית, פאסי-פאטאל אותנטית.

במערכת העולם הזה אין אדם עובד לבדו. העבודה בנויה על שילוב-צוות מוחלט. רעיונות מוקפצים ככדורי פינג-פונג מאיש לאיש, כשהכל מציעים הצעות לכולם, והעורך נמצא בדרושה יומיומי עם כל אחד מהכותבים, מגלגל רעיונות, מציע, מתקן, פוסל, מדריק, דוחף, מכתן.

כך נולדו, או התפתחו, בולפן העבודה המעשית בשם בוען המסויים, רוב הכוכבים הנוצצים של העיתונות הישראלית והיום: פיליטוניסיות כמו זיוה יריב ותמר מירון; קאריקטוריסטים וציירים כמו דוש, זאב, שמואל בק, רענן לוריא; כתבים כמו אורי דן, ורן כיסלו; כמעט כל צלמיה-עיתונות החשובים, ורבים אחרים. לאחדים מהם העניק העורך את השמות, שבהם התפרסמו.

סילבי קשת היתה אחת התגליות — או המוצרים — המוצלחים ביותר של אולפן זה.

במשך שבע שנים ערכה את המדור „מכתבים לרותי“ ובשנים אלה הפכה לעיתונאית שנונה, וגיבשה סיגנון משלה.

במדור זה יכלה לקרוא דרור לתכונותיה. הכל נעשה בסאקראום עוקצני, בעליונות עליונית. עדיין לא ניכרו בהומור זה הניצנים הראשונים שהפכו ברבות השנים את סילבי קשת למיפלטת של העיתונות הישראלית.

אחד מחלקי המדור היה תת-מדור בשם „נערת השבוע“. שם ירעינה סילבי עצמות צעירות, בדרך כלל יפהפיות. במרוצת השנים אי-אפשר היה להתעלם עוד מתופעה ש-התבלטה יותר ויותר: ככל שהנערה יפה יותר, כך גברה הארסיות של ההומור שבו תיארה אותה סילבי. הדבר הפך לבידחת המערכת: סילבי קשת לא יכלה לסבול את יפות. היא השתדלה לנקום בכל אחת מהן את נקמתה הפרטית — נקמת נעוריה העלובים, כנערה שהנערים פסחו עליה.

מאות נשים זוכרות את סילבי מהתקופה היא דווקא מספרת, למשל, גילה אלמגור: „צעדתי או את צעדי הראי שונים בתיאטרון. משום מה עלתה עלי סילבי במדור שלה. מעולם לא ראיתי אותה, ולא דיברתי עימה מילה. אך היא דרפה אותי בשנאה ממש.“

הדבר נידון לא פעם בישיבות מערכת, מתוך בקשה שתרסן את עצמה. אבל הדבר היה קשה לה.

תכונה שניה, שהחלה בולטת אף היא בהדרגה: סילבי היתה מוכרחה להפגין את הבז העמוק שהיא, אשת התרבות הצרפתית, האשה שגולדה בעיר ליל, הגיבורה של פלובר, רחשה לכל דבר ישראלי. היא כתבה על הנייטיבס ביולול גובר והולך, כל דבר ישראלי נראה לה עלוב, מגוחך, נחות — או מעורר סלידה.

לא היתה זאת עוד העמדת פנים. סילבי לא שיחקה גיבורה של פלובר. היא הפכה גיבורה של פלובר. לעיני המערכת המשתאה, התפתחה סילבי קשת ולבשה דמות חדשה לגמרי. סיגנון-הדיבור שלה התחיל להיות שזור במלים צרפתיות ואנגליות. זמן רב לפני שנסעה בפעם הראשונה לחו"ל, כבר היתה מומחית לפאריס וללונדון, וזקה סביבה הערות ביקורתיות שהעידו על עומק תרבותה האירופית. רק מכריה הקרובים ידעו שאלה נקלטו בשקידה מתוך זיורגאליים לעושים. היתה זאת השכלה של מאגואניס, האופיינית כל-כך לפסבדואינטלקטואלים מודרניים.

דירתה על הגג ברחוב בני-יהודה התחילה להתמלא במאגזינים צרפתיים, שהיו פזורים סביב ברשלות קפדנית, בין הריהוט שגם הוא שינה את צורתו, בהתאם לתצלומים באותם מאגזינים.

סילבי קשת הפכה למה שהצטייר כדמונה — מאדאם פלובר של פינת רחוב גורדון.

„רחל המרחלת“ המקורית

זוהי מציא רק ביטוי מאופק בכתיבתה. כי העולם הזה, למרות מלחמתיו הציבוריות הקיצוניות, לא נתן דרור ליצרים פרטיים.

סילבי המשיכה לערוך את המדור „מכתבים לרותי“, המדור השתפר והתרחב. נולדו בו המושג „טיפשעשרה“ — וסילבי כתבה רשמות משעשעות בלשון גילאים אלה. היא הוסיפה לכך תת-מדור בשם „ציפור קטנה לחשה לך“ — המדור הראשון בארץ לרכילות חברתית. בראשית 1960 הפך תת-מדור זה למדור „רחל המרחלת“ — כשהעורכת היא סילבי קשת.

אולם היא לא הצליחה במדור זה, המחייב עבודה קשה. היה לה הרבה יותר נוח להעתיק סיפורי-רכילות מזורגלים

צרפתיים, על חביו הרכילות הצרפתית. היה צורך להעביר את המדור לאחור.

באותן שנים גם עבדה בשבועון „עורכת כתוב“ — תפקיד שכני של שיכתוב החומר המערכת, והשגחה על רמת הכתיבה של העיתון כילו.

לבסוף ניתן לסילבי להגשים את מבוקשה: לכתוב מדור

1954: כתבה עם אורי דן

אישי. הוא נשא את השם „עולם קטן“, ולא נשא חתימה. הוא היה מורכב מפיליטונים נחמדים, כתובים בעוקצנות — אך לא ניתן לה לכתוב בזדון או ברוע-לב.

כל זה הגיע לקיצו באמצע 1960. סילבי נפרדה ממערכת העולם הזה על רקע מקובל — חילוקי-דעות על תנאי עבודה. לא היה לה עוד חשק לעסוק בעבודה עיתונאית שכזו וקשה. מתח עבודה הקדחתנית בשבועון לא היה עוד לרווחה. היא רצתה להפסיק את עבודתה במדור „מכתבים לרותי“, שבו הפכה לשם-דבר. השבועון, מצידו, לא יכול היה להיענות לדרישותיה הכספיות, תמורת כתיבת מדור אישי אחד לשבוע.

הפרידה בוצעה בידידות, וסילבי קשת עברה לידעות אחרונות.

שפור חמתך על היפות

שכני סילבי קשת היה זה צעד חשוב מאד לקראת מה שהפכה ברבות הימים.

ידיעות אחרונות הוא עיתון יומי, ושיטות עבודתו שר-נות לחלוטין מן הקיימות בעולם הזה. בשבועון היתה סילבי במגע כימעט יומיומי עם העורך, שהדריך, יעץ, כיוון, התווכח. בידיעות היתה חופשית לחלוטין. איש לא התערב במעשיה, אלא אם כן דרכה על יבלות שהיו חסרי בות ויקרות מדי לצהרון רבי-הקשרים.

כל מה שנשאר במשך השנים ככול אצל סילבי, פרץ

1955: מגיחה בדפוס „העולם הזה“

עכשיו החוצה. בפעם הראשונה ניתן לה לערוך חשבור נות אישיים ממש — לנקום בלי הגבלה בנשים יפות, לשפוך קיתונות של לעג ארסי על אנשים מצליחים — ובעיקר על נשים מצליחות.

חיש מהר גילתה שאין דרך קלה יותר לפופולריות בחב-רה הישראלית. אצל היהודים, אין שימחה כמו השימחה לאיד — והתנפלותה הבלתי-מרוסנת של סילבי על פלונית או אלמונית גרמה לצהלה של שימחה אצל כל מכרייה של אותה פלונית או אלמונית. הקינאה הפרטית של סילבי, והקינאה הציבורית השולטת כמדונה, התמזגו לתופעה אחת — וסילבי קשת פרחת על גוף החברה הישראלית.

אולם המטאמורפזה של סילבי העיתונאית היתה כאין וכאפס לעומת שינוי-דמותה של סילבי עצמה. בניין-הדמיון שכנתה לעצמה הרקיע שחקים. היא עישנה מתוך מחוייב-סיגריות ארוך, התנהגה והתלבשה כפילגש יקרה בתקופת אמל זולה, למדה להסתת בסכסיסי איפור את פגמיה הגופניים. היא לא הפכה יפה, אבל „מעניינת“.

על גברים ישראלים נטולי השכלה, שטיפסו בסולם ההצ-לחה, אותם „נייטיבס“ שהיא זילולה בהם בבזז כה ריבוני, עשה הדבר רושם עז. סוף-סוף הצליחה במה שרצתה מילדות: שהגברים יתעניינו בה. בדמיונה ראתה את עצמה מוקפת גברים תאחתיים, החושקים בה ממעמקי נפש, ואילו היא דוחה אותם בבזז, משום עדינותה התרבותית, שאינה סובלת מגע גופני.

המחזרים לא הגיעו

אותה עת גם קרה מה שמוכרח היה לקרות — ושהכל ציפו לו מזה זמן רב.

צבי קשת, הבעל הסבלני, הצליח במקצועו. הוא הפך מהנדס-מכונות מבוקש, ובענפים מסויימים אף נחשב לגאון מיכאני. פעם בשנה הלך לשרות-מילואים, נחשב לקצין מצטיין ואהוד. אבל הנערה חיה שנשא לאשה — שוב לא היתה קיימת.

כי תכונותיו האנושיות החיוביות של צבי לא עשו רושם על סילבי החדשה. יותר ויותר נראה בעיניה כמיסטר, כאדם „קטן עליה“. היא הלכה למסיבות-קוקטייל, סינורה עיני חניכית-תחכומי באימרות-שפר של לה-דרושפוקו, לבשה פיאות בלונדיות נוצצות, חשבה את עצמה לארביטראל-גאטארום של החברה הגבוהה. בעלה המשושם עמד בפניה, זר לכל זה, מתגעגע לרגע שיגיע הביתה.

לבסוף הפכו הגירושין לעובדה. ואז קרה דבר נורא. לסילבי, ולחברותיה, היה ברור כי עשרות גברים רמי-מעלה יעוטו על הגרושה הזוהרת, יחספו אותה בו במקום, בעוד שהבעל הנורמלי-לכך יתקשה במציאת בת-זוג. קרה, כמובן, ההיפך הגמור: צבי קשת נשא תוך חוד-שנים מעטים צעירה ישראלית נחמדה, קצינה בצה"ל, הגיע במהרה למה שביקש להשיג: חיי משפחה נורמליים ויפים. ואילו סילבי נשארה גלמודה ובודדה.

בתם היחידה של צבי וסילבי נשארה עם האם, ששלחה אותה לפגימה — לחילה לקיבוץ מרחביה, אחר-כך לכפר הירוק. בפי אמה, הפכה שרון קשת הצעירה כבר לאגדה. כי האם מתארת אותה בחיבה כמיפלטת צעירה, ומצטטת מפיה בהרחבה פסוקים כגון: „אמא, אתי תמותי כבר“ — בסמוך לגירושין אלה, התגרשה סילבי מתי מידעות אח-רונות. היה זה אחרי שחזרה משהיה בת שישה חודשים ב-לונדון, כשהרפתקאותיה שם ממומנות על-ידי ידיעות אחר-רונות. היה זה אחרי שחזרה משהיה בת שישה חודשים ב-הארץ לעבור אליהם, תמורת משכורת גבוהה יותר מזו ש-קיבלה בידיעות אחרונות. סילבי לא גילתה על כך דבר, שתי דרגות עיתונאיות. כשנחתה הצעתה — התפטררה, בפלי ידיעות אחרונות רצו או לנכות את דמי ההשתלמות שלה מפיצויי ההתפטרות. סילבי התנגדה לכך. בבוררות שהת-קיימה בפני הרכז המיקצועי של אגודת העיתונאים נקבע כי חצי מדמי ההשתלמות ינוכו לסילבי מפיצויי הפיטורין שלה. נוח מוסר נשבע אז כי שמה של סילבי לא יוזכר עוד בידיעות אחרונות. ואומנם, עד שחזרה לעבוד בעיתון זה, היא היתה טאבו מוחלט לעמודיו.

סילבי הציבורית: הדחליל הזוהר

ל אדם חי, במידה כלשהי, חיים כפולים. תמיד יש פער בין דמותו, כפי שהיא באמת, ובין הדמות כפי שהיא נראית לאחרים. אבל אצל סילבי הגיע פער זה, בשנים שבהם מעל הארץ, לגבול של פיצול האישיות.

שמה הפך לשם-דבר. מאמריה נקראו בלהיטות. בני שיכ-בתי-העליות, הקוראים את הארץ, עטו בשימחה-לאיד גלוייה ורוגנת על כל מאמר, בו „דפקה“ מישהו, ובייחוד מישהי. אותו „מישהו“ לא יכול היה לרוב להתגונן, כי סילבי לא קראה לו בשמו, לא תקפה אותו על דברים של ממש. היא הרביקה לו שם דמיוני, לרוב דומה למקור, ולעיתים קרובות גם עירבבה שניים-שלושה „מישהם“ כדי לטשטש קצת את העיקבות, ולהערים על חוק הדיבה.

אך גם זה לא היה דרוש, כי ההאשמות לא היו בגדר דיבה מוגדרת. אדם לא הואשם על מעשיו או מחוליו, וגם לא על ידיעותיו. סילבי דקרה במקומות הרבה יותר מתוח-כמים: הסנטר הכפול שלו, הקולות שהוא משמיע בשעת שתיית מרק, „שלושת טורי השניים שלה“, הקרחת המת-קדמת של מי שמתיימר עדיין להיות צעיר, הרגליו, תחי-ביביו, טעמו.

למשל, על פנחס ספיר: „קינג קונג... אילו היה נתקל בו ייצור מן המאדים, היה בורח בבהלה, בהרגשה שראה